

## HANDLINGSPLAN

Kommunedelplan klima og energi 2019-2030. Vedtatt til høring og offentlig ettersyn, kommunestyresak 18/127, 13.12.2018

- MÅL:**
1. Oppdal kommune skal bli et lavutslippssamfunn i 2050
  2. Oppdal skal øke energieffektiviteten og andelen og bruken av ulike fornybare energikilder
  3. Oppdal skal være et klimarobust og sikkert samfunn i et endret klima

STRATEGI	DELMÅL	TILTAK	ANSVAR
VI ARBEIDER SAMMEN, LANGSIKTIG OG STRUKTURERT	Oppdal kommune samarbeider eksternt med innbyggere, næringsliv, region og stat	1. Oppdal kommune gir god miljøinformasjon til innbyggerne med fokus på gode løsninger, slik at det blir lettere å ta mer klima- og energigivennlige valg og drive klimatilpasning. Herunder oppfordre til bruk av lokalt trevirke i byggelementer, nybygg og rehabilitering. (Eks. tema: kildesortering, kompostering, forbrukervaner- og uvaner, energisparing, flomforebygging etc.)	Rådmann Enhetsledere
		2. Deltar aktivt i regionalt klimanettverk og fremmer klima og energi som tema i eksterne fora og samarbeid.	Rådmann Enhetsledere
	Oppdal kommune arbeider strukturert og langsiktig med klima og energi.	3. Initierer en samlet utredning om muligheter og bruk av fornybar energi og klima- energigivennlige løsninger i løpet av 2019. Herunder bør det: <ul style="list-style-type: none"><li>- legges til rette for utnyttelse av energi i avløp og grunn</li><li>- legges til rette for bruk av bioenergi i nye offentlige bygg og nye boligområder</li></ul>	Rådmann Plan og forvaltning Tekniske tjenester
		4. Oppdal kommune arbeider for å Miljøfyrtårnsertifiseres i løpet av 2019.	Plan og forvaltning
		5. Oppdal kommune sin ledelse har fokus på klima og energi i møtevirksomhet og ledelse.	Rådmann

STRATEGI	DELMÅL	TILTAK	ANSVAR
VI ARBEIDER SAMMEN, LANGSIKTIG OG STRUKTURERT	Oppdal kommune arbeider strukturert og langsiktig med klima og energi.	6. Konsekvenser innen klima og energi skal synliggjøres og vurderes i alle relevante saker og være tema ved oppstart og gjennomføring av alt planarbeid.	Rådmann Enhetsledere
		7. Statusrapport med klimabudsjett og regnskap for klima og energiplanen utarbeides i forbindelse med rullering av planen hvert 4. år. Handlingsplanen rulleres hvert år, og kommunestyret orienteres i den forbindelse om status for tiltakene i planen.	Rådmann Enhetsledere
		8. Oppdal kommune utnytter kompetanse og tilskuddsmidler fra sektormyndighetene innen klimatiltak som reduserer utslipp av klimagasser og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet.	Rådmann
	Oppdal har en intern kommuneforvaltning der klimavennlige og energieffektive løsninger preger arbeidet.	9. Vektlegger klima- og energi som forutsetning i kravspesifikasjonen for kommunale anskaffelser og setter klimakrav til kommunens selskaper. Klima- og energimessige hensyn skal vektes tydelig og være av betydning i valg av leverandør. a) Øke antall miljømerkede produkter b) Vurdering av levetid og avfallsmengde ved større innkjøp	Rådmann Innkjøpsansvarlige
		10. Oppdal kommune foretrekker miljøsertifiserte leverandører.	Innkjøpsansvarlige
		11. Prioriterer lokal mat, råvarer, tjenester etc. så langt innkjøpsregelverket tillater.	Rådmann Enhetsledere
12. Følger opp intensjonene i Trøndersk matmanifest.		Enhetsledere	
VI REDUSERER KLIMAUTSLIPP OG HEVER BO- OG LIVSKVALITETEN	Oppdal har et sentrum med korte avstander til relevante tjenester og friluftsområder	13. Styrer arealbruken innen bolig- og fritidsutbygging mot fortetting (jfr. Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging).	Rådmann Plan og forvaltning
		14. Følger opp satsing på gang- og sykkelveger og stier rundt sentrum i tråd med sti- og løypeplan og trafikksikkerhetsplan.	Plan og forvaltning Tekniske tjenester

STRATEGI	DELMÅL	TILTAK	ANSVAR
VI REDUSERER KLIMAUTSLIPP OG HEVER BO- OG LIVSKVALITETEN	Oppdal er tilrettelagt for gående og syklende	15. Ivaretar og utvikler gjennomgående løsninger for gående/syklende fra sentrum til utfartssteder (mellom boligområder og sentrum).	Plan og forvaltning Tekniske tjenester
	Oppdal er tilrettelagt for gående og syklende	16. Oppdal kommune samarbeider med grunneiere og næringsliv i å ta vare på grønne korridorer ut fra sentrum, som gamle ferdselsrår og ferdselsveger.	Plan og forvaltning
		17. Oppdal kommune har høy kvalitet på vedlikehold og drift av gang- og sykkelvegnettet både sommer og vinter.	Tekniske tjenester
		18. Oppdal kommune arrangerer sykkelkampanjer og bilfri dag.	Plan og forvaltning
		19. Oppdal kommune legger til rette for sykkelparkering ved alle kommunale bygg og vurderer innføring av tjenestesykler, samt vurderer innkjøp av el-sykler til tjenestebruk.	Tekniske tjenester
	Oppdal kommune arbeider for lavere utslipp fra transport	20. Oppdal kommune legger til rette for etablering av ladepunkter for ladbare biler og andre energivennlige løsninger for kjøretøy.	Tekniske tjenester Plan og forvaltning
		21. Vurderer energiløsninger for en klimanøytral bilpark for biler internt i Oppdal kommune. Ved utskifting og nyinnkjøp av tjenestebiler skal det som hovedregel anskaffes ladbare biler.	Enhetsledere
		22. Oppdal kommune arbeider for å øke antall togavganger fra Oppdal, både sørgående og nordgående.	
	Oppdal skal ha en bærekraftig fritidsbebyggelse	23. Klima-, energi og miljøhensyn inkluderes i vurdering av etablering og avgrensning av fritidsbebyggelse.	Rådmann Plan og forvaltning
		24. Innføre begrensninger i størrelse på utbygging av nye hytter og stimulere til bærekraftig energibruk og lagring av energi.	Rådmann Plan og forvaltning

STRATEGI	DELMÅL	TILTAK	ANSVAR
VI REDUSERER KLIMAUTSLIPP OG HEVER BO- OG LIVSKVALITETEN	Oppdal skal ha en bærekraftig fritidsbebyggelse	25. Stimulere nye, innovative og bærekraftige løsninger for utbygging av fritidsbebyggelse og utvikling av fritidsnæring i samarbeid med lokalt næringsliv og relevante fagmiljøer.	Rådmann Plan og forvaltning
		26. Stimulerer til etablering av bilfrie bolig- og fritidsboligområder med fellesløsninger.	Rådmann Plan og forvaltning
	Oppdal kommune tilrettelegger for bærekraftige bygg og klimavennlige og energieffektive bo- og byggeformer	27. Kommunens nybygg og rehabiliteringsprosjekter vurderes minimum for en 0-hus- standard (passiv-hus).	Tekniske tjenester
		28. Vannbåren varme vurderes i alle kommunale nybygg og rehabiliteringsprosjekter.	Tekniske tjenester
		29. Erstatte bruk av olje til oppvarming i kommunale bygg med fornybare alternativer innen 2020.	Tekniske tjenester
		30. Bedre energistyring ved at alle kommunale bygg er tilknyttet sentralt styringsanlegg.	Tekniske tjenester
		31. All gatebelysning skal være energivenlig (LED og lavenergi).	Tekniske tjenester
	Avfall minimeres og brukes som en ressurs	32. Vurderer økt materialgjenvinning av trevirke (i stedet for energiutnyttelse).	Tekniske tjenester
		33. Det opprettes sorteringsordning for matavfall i 2020.	Tekniske tjenester
		34. Forbruk og avfall er tema i barnehager og skoler gjennom læreplanene.	Enhetsledere i skole og barnehage
		35. Matsvinn skal minimeres i kommunal servering.	Enhetsledere
		36. Fremmer bedre sortering og levering av næringsavfall (inkl. plastsortering).	Tekniske tjenester Plan og forvaltning

STRATEGI	DELMÅL	TILTAK	ANSVAR
VI REDUSERER KLIMAUTSLIPP OG HEVER BO- OG LIVSKVALITETEN	Avfall minimeres og brukes som en ressurs	37. Følger opp ny forskrift om håndtering av gummigranulat på kunstgressbanene, innen 2023.	Tekniske tjenester Plan og forvaltning
		38. Oppdals innbyggere oppfordres til å benytte miljøvennlige, gjenbrukbare handlenett når de handler i butikker.	Plan og forvaltning
	Oppdal kommune fremmer god agronomi og et klimasmart landbruk	39. Vurderer klima i all veiledning og saksbehandling (SMIL-midler, drenering, nydyrking, jordlovssaker).	Plan og forvaltning
		40. Oppdal kommune skal fremme skogforyngelse og ungsogpleie for å fange og lagre karbon.	Plan og forvaltning
		41. Oppdal kommune prioriterer nabobruk ved bortleie/salg av landbruksjord.	Plan og forvaltning
	VI ER FORBEREDT PÅ OG TILPASSET ET KLIMA I ENDRING	Oppdal kommune har god oversikt og kunnskap om konsekvenser av klimaendringene	42. Gjennomfører overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse jamfør gjeldende bestemmelser.
43. Næringsaktører og eiendomsutviklere opplever å bli møtt med kompetanse og riktige krav i forhold til klima og energi i forbindelse med prosjekter og søknader.			Plan og forvaltning Tekniske tjenester
44. Oppdal kommune utnytter kompetanse og tilskuddsmidler fra sektormyndighetene innen klimatilpasning.			Rådmann Enhetsledere
45. Gjennomfører kartlegging av kritiske punkt for flom og skred i bekker og vassdrag (forutsatt støtte fra tilskuddsordning fra NVE).			Plan og forvaltning Tekniske tjenester
46. Følger opp kartlegging av kritiske punkt og problemområder ved store overvannsmengder med anbefalte tiltak i tråd med hovedplan for avløp og vannmiljø 2017-2025.			Plan og forvaltning Tekniske tjenester

STRATEGI	DELMÅL	TILTAK	ANSVAR
VI ER FORBEREDT PÅ OG TILPASSET ET KLIMA I ENDRING	Oppdal kommune har god oversikt og kunnskap om konsekvenser av klimaendringene	47. Gjennomfører en analyse av overvannsløsningene i Oppdal sentrum.	Tekniske tjenester
	Oppdal kommune har et godt flomvern og en god håndtering av overvann med miljøvennlige, grønne løsninger	48. Vurderer alle planforslag som berører overflatevann eller grunnvann etter fastsatte miljømål i regional plan for vannforvaltning.	Plan og forvaltning
		49. Kreve plan for håndtering av vann og overvann ved all utbygging. Lokale, grønne og flerfunksjonelle løsninger skal etterstrebes. Gjeldende klimapåslag skal være grunnlag for dimensjoneringen.	Plan og forvaltning
		50. Ved alle tiltak innen landbruk og plansaker skal det vurderes å gjenåpne lukka bekkeløp og sikre tilstrekkelig kantvegetasjon langs vassdrag av miljø- og flomhensyn.	Plan og forvaltning
		51. Etablere vestre og østre flomveg i Oppdal i tråd med anbefalinger i hovedplan for avløp og vannmiljø 2017-2025	Tekniske tjenester
	Oppdal skal utvikle et klimasmart landbruk	52. Prioritere nydyrkingstilskudd og stimulere til drenering av jordbruksjord for å øke matproduksjonen og selvbergingsvevnen.	Plan og forvaltning
		53. Gjennomføre faglig tilrettelegging og veiledning om erosjon, drenering, utslipp og klimatilpasning i landbruksnæringen.	Plan og forvaltning
		54. Veilede om mulighetene for nye gras- og grønnsaksorter ved et endret klima i samarbeid med forskningsvirksomheter og Innovasjon Norge.	Plan og forvaltning
		55. Utnytte mulighetene for økte beitebruk og lengre beitesesong som følge av klimaendringer i tråd med Beiteplan for Oppdal 2018-2025.	Plan og forvaltning